

Rapportage

Internationale kenniswerkers

Nederland in vergelijking met 13 andere Europese landen

Jantien van Zeijl
Sophie Doove
Martijn Souren
Marion Sterk-van Beelen

Februari 2020

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Methode	4
2.1 European Union Labour Force Survey	4
2.2 Enquête Beroepsbevolking	4
2.3 Aandachtspunten bij de cijfers	5
2.4 Definitie internationale kenniswerkers	5
2.5 Peilmomenten	7
2.6 Landen	7
3. Resultaten	9
3.1 Internationale kenniswerkers in de beroepsbevolking	9
3.2 Arbeidsmarktkenmerken internationale kenniswerkers	11
3.3 Herkomstlanden internationale kenniswerkers	14
3.4 Opleidingsrichting internationale kenniswerkers	15
4. Conclusie	16

1. Inleiding

Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) vindt het belangrijk dat Nederland voldoende aantrekkelijk is voor kenniswerkers uit andere landen, zowel voor de kenniseconomie als voor de concurrentiepositie van Nederland. Voor het beleid ten aanzien van internationale kenniswerkers wil het ministerie van EZK graag inzicht hebben in hoe Nederland presteert wat betreft het aantrekken van deze kenniswerkers ten opzichte van andere EU-landen. De kernvraag hierbij is of Nederland er in vergelijking met concurrerende landen in slaagt om hoogopgeleide migranten aan te trekken en te behouden.

Er worden regelmatig onderzoeken uitgevoerd naar arbeidsmigranten en naar kenniswerkers in Nederland. De positie van Nederland ten opzichte van andere Europese landen wordt echter veel minder vaak in beeld gebracht. Gebrek aan geschikte data is een van de redenen waarom het ministerie van EZK het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) gevraagd heeft een onderzoek uit te voeren naar bestaande databronnen om het aantal internationale kenniswerkers te kunnen meten en vooral ook te kunnen vergelijken tussen landen. Dit is in eerste instantie uitgewerkt in een tweetal vooronderzoeken. De belangrijkste conclusie van het eerste vooronderzoek was dat voor een gedegen landenvergelijking zou moeten worden geprobeerd cijfers over internationale kenniswerkers samen te stellen op basis van microdata van de EU Labour Force Survey (EU LFS). Uit het tweede vooronderzoek naar de actuele mogelijkheden van de EU LFS-microdata, kwam naar voren dat de EU LFS bruikbaar is voor een inhoudelijke studie naar internationale kenniswerkers in Nederland en omliggende landen en welke afbakeningen daarbij mogelijk zijn.

Naar aanleiding van beide vooronderzoeken heeft het ministerie van EZK aan het CBS gevraagd een tabellenset samen te stellen met gegevens over internationale kenniswerkers in Nederland en 13 andere Europese landen, voor de perioden 2003/2005 en 2016/2018¹. In deze rapportage wordt nader ingegaan op het onderzoek en de resultaten.

¹ De tabellenset is beschikbaar op: <https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2020/07/internationale-kenniswerkers-in-nederland-en-europa>.

2. Methode

2.1 European Union Labour Force Survey

De European Union Labour Force Survey (EU LFS) is een enquête onder particuliere huishoudens over de arbeidsparticipatie van personen van 15 jaar en ouder. In 2018 omvatte de kwartaalsteekproef in Europa zo'n 1,5 miljoen personen. De EU LFS wordt uitgevoerd door de nationale statistiekbureaus in de 28 lidstaten van de Europese Unie, twee kandidaat-lidstaten (Macedonië en Turkije) en drie landen van de Europese Vrijhandel Associatie (EVA; IJsland, Noorwegen en Zwitserland).² De statistiekbureaus zijn verantwoordelijk voor het trekken van de steekproef, het voorbereiden van de vragenlijsten, het houden van de interviews onder de huishoudens en het toesturen van de gegevens aan Eurostat zoals vastgelegd is in de Europese verordening (EEG 577/98). De gegevens worden vervolgens centraal verwerkt door Eurostat en de microdata voor alle lidstaten en IJsland, Noorwegen en Zwitserland worden ter beschikking gesteld voor wetenschappelijk onderzoek. EU LFS-data worden verzameld sinds 1983, hoewel de start van de dataverzameling per land kan verschillen. Door het gebruik van dezelfde concepten, definities, richtlijnen en classificaties, zijn de gegevens in principe bij uitstek geschikt voor het maken van Europese vergelijkingen.

Voor het samenstellen van de cijfers over internationale kenniswerkers op basis van de EU LFS-microdata, is in dit onderzoek gebruik gemaakt van de kwartaalgegevens die de verschillende landen hebben aangeleverd en de bijbehorende kwartaalgewichten. Voor de kwartaalgegevens wordt in veel landen gebruik gemaakt van meerdere peilmomenten, wat leidt tot hogere responsaantallen en daardoor kleinere marges op de resultaten dan in de jaargegevens. Wanneer geen kwartaalgegevens beschikbaar waren³, is gebruik gemaakt van de beschikbare jaargegevens met bijbehorende jaargewichten.

2.2 Enquête Beroepsbevolking

De Enquête Beroepsbevolking (EBB) is de Nederlandse variant van de EU LFS (met dezelfde concepten, definities, richtlijnen en classificaties). Op basis van de EBB worden de LFS-bestanden samengesteld die het CBS aan Eurostat levert ten behoeve van de Europese statistieken. De gegevens over Nederland in de EU LFS-microdataset zijn aldus gebaseerd op de EBB. De Nederlandse EBB-gegevens kunnen echter afwijken van de Nederlandse LFS-cijfers. Indien correcties of updates op de EBB-bestanden zijn doorgevoerd, worden deze namelijk niet standaard ook doorgevoerd in de LFS-bestanden. Zo zijn er verbeteringen in de weegfactoren van de EBB voor de verslagperiode 2003/2005 niet doorgevoerd in de LFS-bestanden. Ook is er recent in de EBB een correctie in het onderwijsniveau

² Voor meer informatie over de EU LFS, zie: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/microdata/european-union-labour-force-survey>.

³ Dit kan gelden voor een specifiek land, variabele of periode. Zo is opleidingsrichting alleen opgenomen in de jaarcijfers en zijn voor de afbakening van internationale kenniswerkers in Duitsland de benodigde variabelen voor 2003/2005 alleen als jaargegevens beschikbaar. Voor meer informatie, zie de tabeltoelichting in de bijbehorende tabellenset, via: <https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2020/07/internationale-kenniswerkers-in-nederland-en-europa>.

doorgevoerd voor respondenten die in het buitenland een hbo-opleiding hebben afgerond. Deze opleiding werd eerder onterecht op mbo-niveau getypeerd. Vooral deze laatste wijziging is voor het huidige onderzoek van belang. Omdat internationale kenniswerkers worden bepaald aan de hand van het opleidingsniveau, is er voor gekozen voor de Nederlandse cijfers uit te gaan van de (gecorrigeerde) EBB-bestanden in plaats van de EU LFS-microdataset.

2.3 Aandachtspunten bij de cijfers

Bij vergelijkingen van resultaten op basis van enquêteonderzoek dient enige voorzichtigheid betracht te worden. Er is sprake van marges op de cijfers. Resultaten op basis van een steekproef zullen immers afwijken van de resultaten onder de gehele populatie. De marges geven aan tussen welke grenswaarden de werkelijke populatiewaarde zal liggen. Bij het maken van vergelijkingen voor het aantal internationale kenniswerkers tussen verschillende landen of over verschillende jaren heen, moeten deze marges in ogenschouw genomen worden. Door het complexe steekproefdesign van de EU LFS is het niet mogelijk exacte 95%-betrouwbaarheidsmarges te berekenen. Algemeen kan worden gesteld dat hoe gedetailleerder de gegevens, hoe kleiner de steekproefaantallen, hoe groter de onnauwkeurigheidsmarges. Bij vergelijkingen over een langere periode kan het ook zo zijn dat er wijzigingen in de vragenlijsten hebben plaatsgevonden, waardoor trends over de tijd niet alleen een daadwerkelijk effect meten, maar ook de weerslag kunnen zijn van de veranderde vragenlijsten. Voor de vergelijking tussen landen op hetzelfde peilmoment is dit effect niet aan de orde.

De EU LFS, en dus ook de EBB, concentreert zich op de beroepsbevolking van een land en niet specifiek op migratievraagstukken. De enquête wordt gehouden onder personen in particuliere huishoudens. In Nederland wordt de basisregistratie personen (BRP) als kader gebruikt en dus kunnen mensen alleen responderen als ze ingeschreven staan en woonachtig zijn op een adres uit de BRP. Bovendien wordt de enquête veelal - ook in Nederland - in de taal van het land zelf afgenomen. Er kan daardoor een over- of ondervertegenwoordiging optreden van specifieke groepen. Door te wegen naar de bekende populatietotalen uit registraties wordt hiervoor op hoofdlijnen gecorrigeerd, maar voor specifieke groepen kunnen er toch meeteffecten overblijven. Binnen het huidige onderzoek is geen nadere analyse op deze meeteffecten uitgevoerd.

2.4 Definitie internationale kenniswerkers

In dit onderzoek wordt nadrukkelijk voor een ruime definitie van het begrip internationale kenniswerkers gekozen. Bij een ruime benadering van internationale kenniswerkers wordt uitgegaan van de achtergrondkenmerken van de in een land verblijvende personen, zoals arbeidsmarktpositie, opleidingsniveau, beroep en inkomen. In het huidige onderzoek wordt op basis van de beschikbare en meest bruikbare informatie uit de EU LFS-microdataset - aansluitend bij de vooronderzoeken - uitgegaan van de volgende definitie:

Internationale kenniswerkers zijn personen uit particuliere huishoudens⁴, die tot de beroepsbevolking behoren⁵, die geboren zijn in een ander land dan waar ze woonachtig zijn, en een hoog opleidingsniveau hebben.

Er bestaan ook andere definities van internationale kenniswerkers. Een vergelijkbaar conceptueel begrip als kennismigranten hangt bijvoorbeeld vaak samen met het migratiebeleid dat wordt gehanteerd in een land. Er wordt dan uitgegaan van de regelingen die er zijn voor deze groep, zoals personen die gebruik maken van de kennismigrantenregeling of personen die in aanmerking komen voor een Europese Blue Card. Het beleid en de regelingen rondom deze kenniswerkers zijn echter landspecifiek en op basis van een dergelijke definitie zijn cijfers van verschillende landen dan ook moeilijk te vergelijken.

De hier gehanteerde brede definitie van internationale kenniswerkers is dus gebaseerd op het geboorteland en het opleidingsniveau zoals weergegeven in de EU LFS-microdataset. Opleidingsniveau wordt geclassificeerd volgens de International Standard Classification of Education (ISCED)⁶. De ISCED is de internationale onderwijsindeling van de UNESCO naar niveau en richting van de opleidingen. Een hoog opleidingsniveau is gedefinieerd als de codes 5 en 6 binnen ISCED-1997 (die gold van 1998-2013) en de codes 5, 6, 7 en 8 binnen ISCED-2011 (geldig vanaf 2014).

ISCED-1997:

ISCED 0	Pre-primary education
ISCED 1	Primary education
ISCED 2	Lower secondary education or second stage of basic education
ISCED 3	Upper secondary education
ISCED 4	Post-secondary non-tertiary education
ISCED 5	<i>First stage of tertiary education (not leading directly to an advanced research qualification)</i>
ISCED 6	<i>Second stage of tertiary education (leading directly to an advanced research qualification)</i>

ISCED-2011:

ISCED 0	Early childhood education
ISCED 1	Primary education
ISCED 2	Lower secondary education
ISCED 3	Upper secondary education
ISCED 4	Post-secondary non-tertiary education
ISCED 5	<i>Short-cycle tertiary education</i>
ISCED 6	<i>Bachelor's or equivalent level</i>
ISCED 7	<i>Master's or equivalent level</i>
ISCED 8	<i>Doctoral or equivalent level</i>

⁴ Personen uit institutionele huishoudens worden niet geënquêteerd binnen het EU LFS-onderzoek en maken dan ook geen deel uit van de populatie.

⁵ Behorende tot de beroepsbevolking houdt in dat de personen 15 jaar of ouder zijn en betaald werk hebben voor minimaal 1 uur per week (werkzame beroepsbevolking) of op zoek zijn naar betaald werk - d.w.z. actief gezocht in de afgelopen vier weken - en hiervoor direct - d.w.z. binnen twee weken - beschikbaar zijn (werkloze beroepsbevolking).

⁶ Voor meer informatie zie: www.uis.unesco.

Bij een afbakening van internationale kenniswerkers op basis van de beschikbare informatie in de EU LFS, moet men zich realiseren dat deze nooit helemaal kan aansluiten bij (de afbakening van) de Kennismigrantenregeling of specifieke beleidsvragen. Bij een benadering op basis van de EU LFS zullen er altijd personen binnen de definitie vallen die niet binnen de conceptuele afbakening horen en andersom. Zo zullen hoog opgeleide kinderen van expats, die in het buitenland geboren zijn en later weer in het land van herkomst van hun ouders aan het werk gaan, in dit onderzoek tot de groep internationale kenniswerkers behoren, evenals hoogopgeleide personen die als kind al met hun ouders waren geïmmigreerd en daar nog steeds wonen. Deze beperkingen gelden echter voor alle landen. Omdat de kernvraag van dit onderzoek een vergelijking tussen landen is, is volstaan met de afbakening die mogelijk is op basis van achtergrondkenmerken in de EU LFS.

2.5 Peilmomenten

Om ook een indruk van trends door de tijd heen te kunnen krijgen, zijn in dit onderzoek twee peilmomenten aangehouden: 2003/2005 en 2016/2018. De EU LFS is een enquête, waardoor alleen bij voldoende celvulling (i.c. het aantal waarnemingen dat gebruikt is om een uitkomst te berekenen) betrouwbare resultaten gegenereerd kunnen worden. Om voldoende vulling te creëren - zodat ook verschillende uitsplitsingen naar kenmerken van de internationale kenniswerkers mogelijk zijn - zijn per meetmoment drie jaren samengenomen en is een gemiddelde over deze jaren berekend.

Het eerste peilmoment omvat de jaren 2003, 2004 en 2005. Voor dit moment is gekozen omdat Nederland in 2004 de Kennismigrantenregeling heeft ingevoerd, met als doel de kenniseconomie te stimuleren. Door de toelatingsprocedures voor derdelanders⁷ te versnellen en versoepelen, werden bedrijven beter in staat gesteld vreemdelingen met schaarse kennis en vaardigheden in dienst te nemen. Hoewel de gehanteerde definitie geen toetsing van de Kennismigrantenregeling mogelijk maakt, geven de jaren 2003/2005 in elk geval een beeld van de situatie rondom de start van de regeling. Het tweede meetmoment omvat de jaren 2016, 2017 en 2018. Dit zijn de meest recent beschikbare jaren en geven een zo actueel mogelijk beeld van de situatie.

2.6 Landen

In dit onderzoek zijn naast cijfers over internationale kenniswerkers in Nederland gegevens over de volgende 13 landen samengesteld:

België	Frankrijk	Verenigd Koninkrijk
Denemarken	Ierland	Zweden
Duitsland	Luxemburg	Zwitserland
Estland	Noorwegen	
Finland	Oostenrijk	

Overige Europese landen zijn in dit onderzoek buiten beschouwing gelaten.

⁷ Een derdelander is een persoon met een andere nationaliteit dan die van een van de lidstaten van de Europese Unie, Noorwegen, IJsland, Liechtenstein of Zwitserland.

Deze groep van dertien landen omvat mede de landen die de Netherlands Foreign Investment Agency (NFIA) centraal heeft staan in haar onderzoek⁸. Dit zijn: België, Duitsland, Frankrijk, Ierland, Luxemburg, Verenigd Koninkrijk en Zwitserland.

Niet voor alle landen zijn alle benodigde gegevens in de EU LFS-microdataset beschikbaar. Als voor een bepaald land voor een specifiek jaar binnen de twee peilmomenten geen gegevens beschikbaar waren, is het gemiddelde over een beperktere periode berekend. Voor Duitsland is daarnaast een alternatieve methode toegepast om de internationale kenniswerkers in de periode 2003/2005 en in 2016 af te leiden⁹.

⁸ Netherlands Foreign Investment Agency (2017). Hoe attractief is Nederland in de wereldwijde strijd om de buitenlandse kenniswerker in vergelijking met België, Duitsland, Frankrijk, Ierland, Luxemburg, het Verenigd Koninkrijk en Zwitserland?" Monitor Vestigingsklimaat, Deel II, 19 januari 2017.

⁹ Voor meer informatie, zie de tabeltoelichting in de bijbehorende tabellenset, via: <https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2020/07/internationale-kenniswerkers-in-nederland-en-europa>.

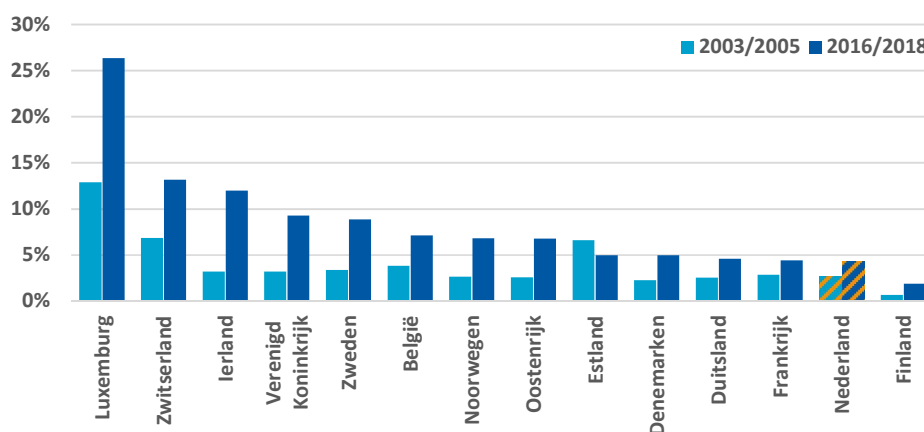
3. Resultaten

3.1 Internationale kenniswerkers in de beroepsbevolking

3.1.1 Geringe toename internationale kenniswerkers in Nederland

In Nederland waren er in de periode 2016/2018 gemiddeld 383 duizend internationale kenniswerkers. Zij zijn niet in Nederland geboren, zijn hoog opgeleid en hebben betaald werk of zijn op zoek naar werk en daarvoor direct beschikbaar. In de periode 2003/2005 waren er nog gemiddeld 221 duizend internationale kenniswerkers. In de tussenliggende periode groeide de totale beroepsbevolking in Nederland van bijna 8,3 naar bijna 9,1 miljoen personen. Daarmee was de groei van het aantal internationale kenniswerkers relatief sterker dan de groei van de totale beroepsbevolking. In 2003/2005 ging het nog gemiddeld om 2,7 procent van de beroepsbevolking, in 2016/2018 was dat 4,2 procent (zie figuur 1).

Figuur 1. Aandeel internationale kenniswerkers in de beroepsbevolking van 14 Europese landen, 2003/2005 en 2016/2018.

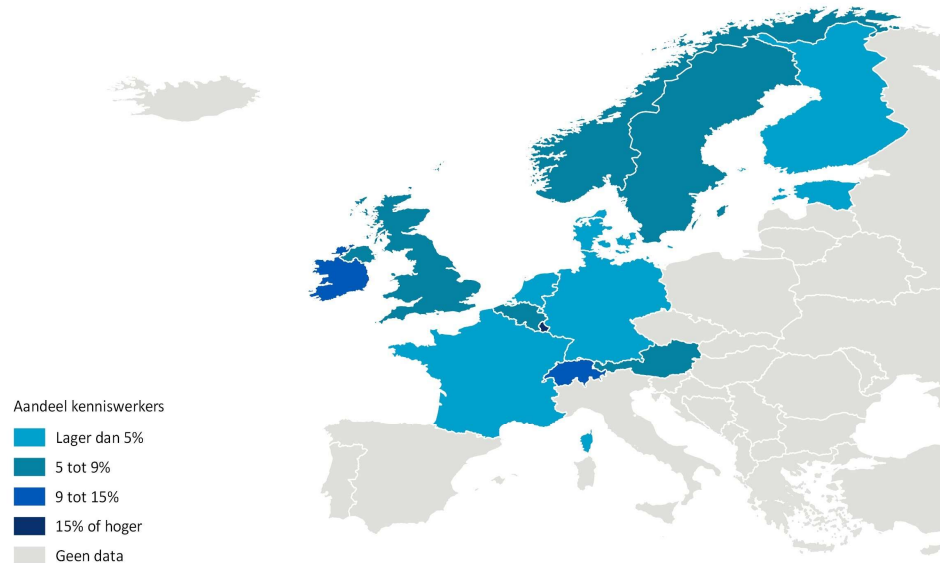

Bron: CBS o.b.v. EU Labour Force Survey (Eurostat) en Enquête Beroepsbevolking voor Nederland.

In vergelijking met de geselecteerde 13 andere Europese landen is dat een bescheiden toename van het aandeel internationale kenniswerkers en blijft het percentage relatief laag (zie ook figuur 2). Alleen in Finland is het percentage met 1,9 beduidend lager. In 2003/2005 was het percentage ook in bijvoorbeeld Duitsland lager dan in Nederland, maar dat is nu niet meer het geval. Ten opzichte van ons andere buurland, België, is het verschil groter geworden. In 2016/2018 was het percentage internationale kenniswerkers daar 7,2; tegenover 3,8 in 2003/2005. Ook dat is een relatief beperkte toename, want bij de helft van de geselecteerde landen ging het om meer dan een verdubbeling van het aandeel.

Zoals verwacht, is het aandeel internationale kenniswerkers in Luxemburg het hoogst. Luxemburg hoort daarbij tevens tot de landen met een verdubbeling, terwijl het percentage in 2003/2005 al met afstand het hoogste was. In 2016/2018 is daar meer dan een kwart van de beroepsbevolking een internationale kenniswerker. Estland is het enige land waar een daling van het aantal internationale kenniswerkers heeft plaatsgevonden.

Figuur 2. Aandeel internationale kenniswerkers in de beroepsbevolking van 14 Europese landen, 2016/2018.

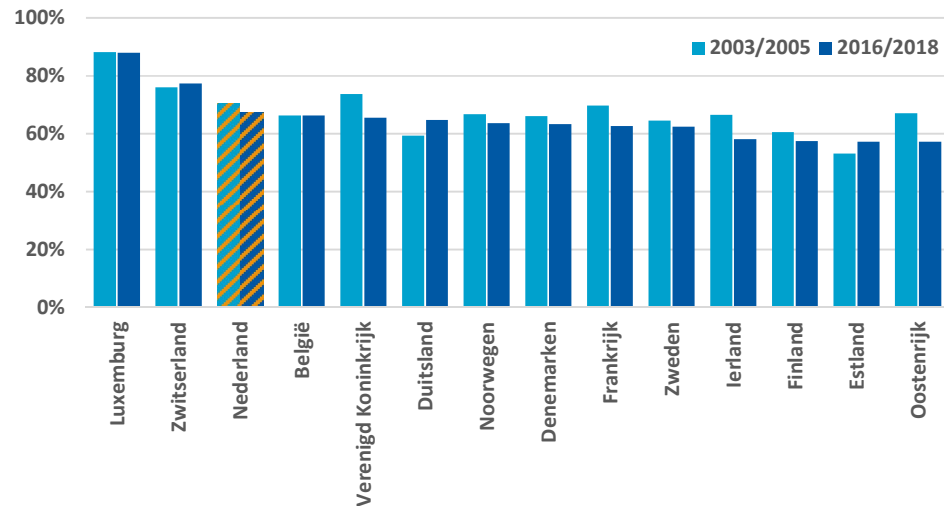
Bron: CBS o.b.v. EU Labour Force Survey (Eurostat) en Enquête Beroepsbevolking voor Nederland.

3.1.2 Fors aandeel internationale kenniswerkers werkt op hoog beroepsniveau in Nederland

Zowel in 2003/2005 als in 2016/2018 had gemiddeld 70 procent van de internationale kenniswerkers in Nederland werk met een hoog beroepsniveau¹⁰ (zie figuur 3). In 2016/2018 varieerde dit aandeel bij de andere landen tussen de 57 en 88 procent. Alleen in Luxemburg en Zwitserland is het percentage hoger dan in Nederland. Tussen 2003/2005 en 2016/2018 is het aandeel internationale kenniswerkers met een hoog beroepsniveau in bijna alle landen gedaald. Alleen in Duitsland, Estland en Zwitserland is het aandeel in die periode gestegen.

¹⁰ Het beroepsniveau is gebaseerd op de International Standard Classification of Occupations (ISCO). Onder een 'hoog beroepsniveau' vallen binnen dit onderzoek beroepen met vaardigheidsniveaus 3 en 4, dit zijn 'Managers', 'Professionals' en 'Technicians and associate professionals'.

Figuur 3. Aandeel internationale kenniswerkers met hoog beroepsniveau voor 14 Europese landen, 2003/2005 en 2016/2018.

Bron: CBS o.b.v. EU Labour Force Survey (Eurostat) en Enquête Beroepsbevolking voor Nederland.

3.2 Arbeidsmarktkenmerken internationale kenniswerkers

3.2.1 Werkloosheidspercentage internationale kenniswerkers in Nederland relatief laag en gedaald

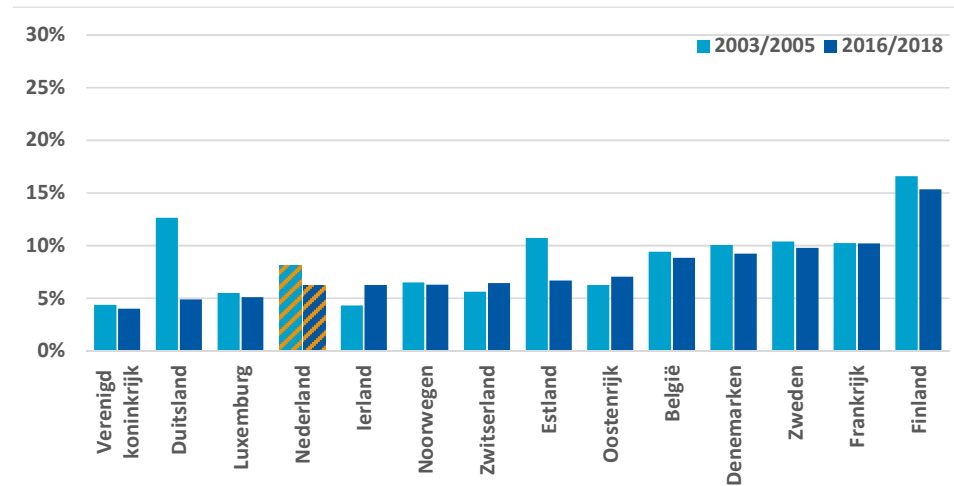
Internationale kenniswerkers behoren in dit onderzoek per definitie tot de beroepsbevolking. Dat wil echter niet zeggen dat zij ook daadwerkelijk werkzaam zijn. In figuur 4 is het werkloosheidspercentage onder internationale kenniswerkers weergegeven. Internationale kenniswerkers in Nederland hebben naar verhouding vaak betaald werk. In 2003/2005 stond Nederland met een werkloosheidspercentage van 8,1 onder internationale kenniswerkers nog in de middenmoot. In 2016/2018 is Nederland opgeklommen naar een vierde plek met een werkloosheidspercentage van 6,1. Alleen het Verenigd Koninkrijk, Duitsland en Luxemburg hebben in 2016/2018 een lager werkloosheidspercentage onder internationale kenniswerkers.

Vooraf in Duitsland was er sprake van een sterke daling, van 12,7 procent naar 4,9 procent. Daar daalde echter ook de totale werkloosheid zeer sterk, van 10,4 procent in 2004 naar 3,8 procent in 2017¹¹. In Nederland daalde het landelijke werkloosheidspercentage in die periode van 5,9 naar 4,7. Het werkloosheidspercentage onder internationale

¹¹ Bron: Eurostat.

kenniswerkers is in 2016/2018 het hoogst in Finland met 15,3. Ook de totale werkloosheid was daar in 2017 met 8,6 procent relatief hoog.

Figuur 4. Aandeel werklozen onder internationale kenniswerkers voor 14 Europese landen, 2003/2005 en 2016/2018.

Bron: CBS o.b.v. EU Labour Force Survey (Eurostat) en Enquête Beroepsbevolking voor Nederland.

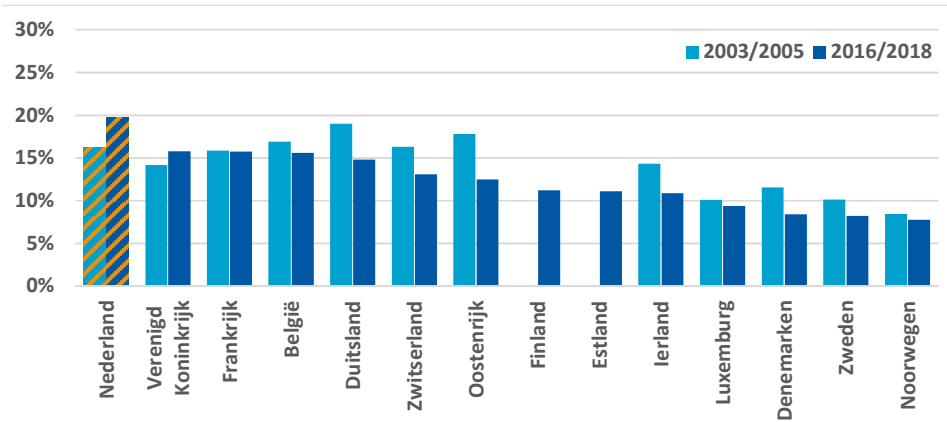
NB. Het cijfer van Estland voor de periode 2016/2018 kent een beperkte betrouwbaarheid.

3.2.2 Sterke toename zelfstandige internationale kenniswerkers in Nederland

Nederland springt eruit als het gaat om het aandeel zelfstandige internationale kenniswerkers in de periode 2016/2018 (zie figuur 5). Dat komt mede door een sterke toename ten opzichte van de periode 2003/2005. Alleen het Verenigd Koninkrijk kende ook een toename van het percentage zelfstandigen. Deze toenames zijn niet specifiek voor de internationale kenniswerkers in Nederland en het Verenigd Koninkrijk. In Kösters en Souren (2014)¹² is beschreven dat voor deze landen ook het percentage zelfstandigen in de totale werkzame beroepsbevolking sterk toenam. In Nederland en het Verenigd Koninkrijk betrof dat vooral zelfstandigen zonder personeel. In de overige landen nam het aandeel zelfstandigen onder internationale kenniswerkers af tussen 2003/2005 en 2016/2018.

¹² Kösters en Souren (2014). De toename van zzp'ers in Europees perspectief. ESB 99(4684), 18 april 2014.

Figuur 5. Aandeel zelfstandigen onder werkzame internationale kenniswerkers voor 14 Europese landen, 2003/2005 en 2016/2018.

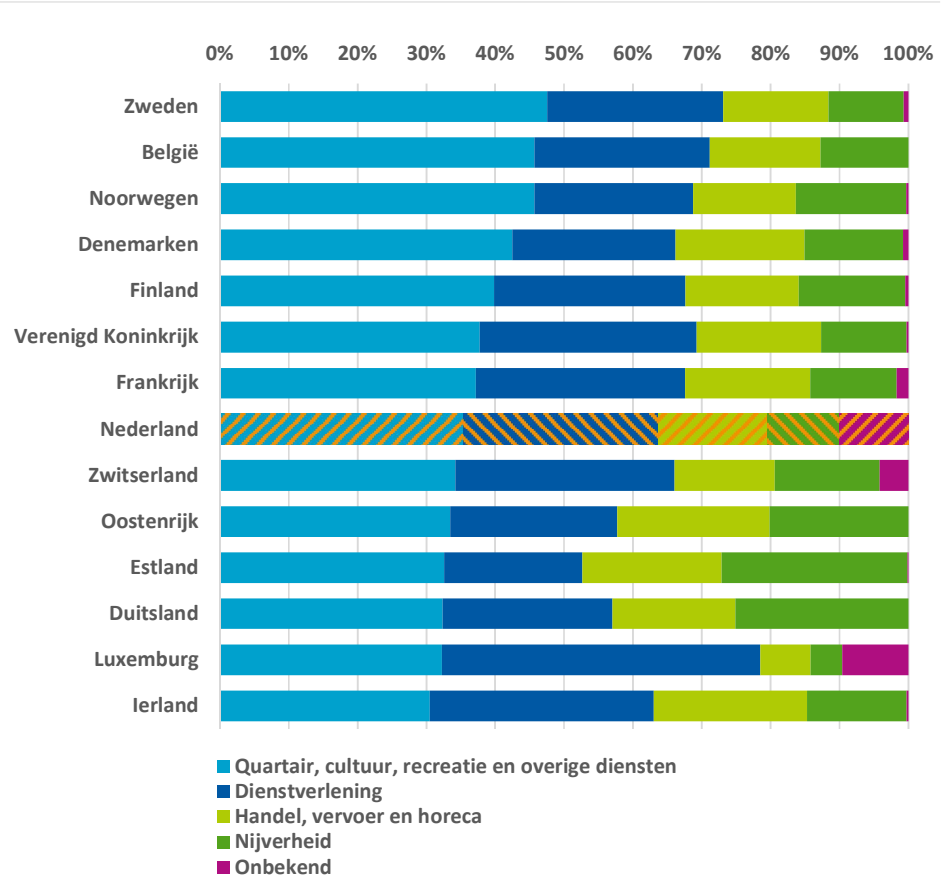
Bron: CBS o.b.v. EU Labour Force Survey (Eurostat) en Enquête Beroepsbevolking voor Nederland.

NB. De aantallen voor Finland en Estland voor de periode 2003/2005 zijn te laag voor publicatie.

3.2.3 In Nederland weinig internationale kenniswerkers in nijverheid

De sectoren waarin internationale kenniswerkers werkzaam zijn, verschilt sterk tussen de geselecteerde landen (zie figuur 6). Vooral het percentage internationale kenniswerkers in de nijverheid is relatief laag in Nederland. Alleen in Luxemburg is dat percentage in 2016/2018 nog lager. Daar wordt vooral veel gewerkt in de dienstverlening. In Nederland zijn van de vier onderscheiden sectoren, net als bij de meeste andere landen, de meeste internationale kenniswerkers te vinden in de quartaire sector (incl. cultuur, recreatie en 'overig'), en vervolgens de dienstensector. Vooral in Oostenrijk, Duitsland en Estland wordt er relatief veel in de nijverheid gewerkt.

Figuur 6. Werkende internationale kenniswerkers naar sector waarin zij werkzaam zijn voor 14 Europese landen, 2016/2018.

Bron: CBS o.b.v. EU Labour Force Survey (Eurostat) en Enquête Beroepsbevolking voor Nederland.

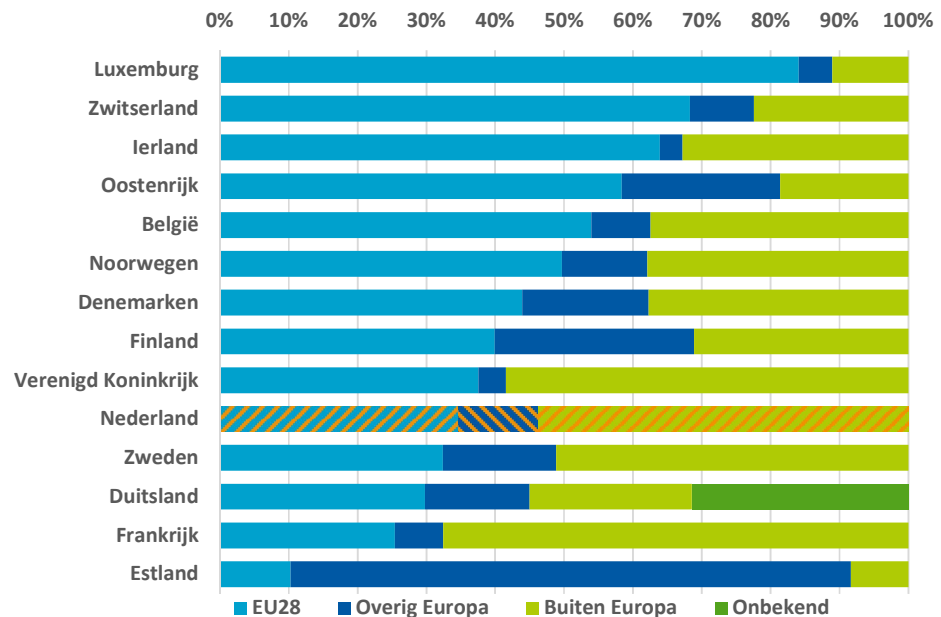
3.3 Herkomstlanden internationale kenniswerkers

3.3.1 Weinig internationale kenniswerkers uit Europa in Nederland

Voor wat betreft de herkomst van de internationale kenniswerkers, komt vooral een grote diversiteit naar voren in het percentage personen dat in de EU of overige Europese landen geboren is (zie figuur 7). In Luxemburg komen negen op de tien uit Europa, tegenover ruim drie op de tien in Frankrijk. Ook Nederland kent relatief veel internationale kenniswerkers van buiten Europa. Dat heeft onder andere met de historie te maken. Zo heeft Nederland van de geselecteerde landen het hoogste percentage personen uit Latijns Amerika (o.a. Nederlandse Antillen en Suriname). In Frankrijk gaat het om relatief veel personen uit Noord-Afrika en in het Verenigd Koninkrijk komen de meeste niet-Europese internationale kenniswerkers uit Oost- en Zuid-Azië.

Bij de meeste landen is een lichte trend zichtbaar tussen 2003/2005 en 2016/2018 naar relatief meer internationale kenniswerkers van binnen Europa. Alleen bij Ierland en Zweden is de trend andersom.

Figuur 7. Internationale kenniswerkers naar geboorteland voor 14 Europese landen, 2016/2018.

Bron: CBS o.b.v. EU Labour Force Survey (Eurostat) en Enquête Beroepsbevolking voor Nederland.

3.4 Opleidingsrichting internationale kenniswerkers

3.4.1 Sociale wetenschappen populairste opleidingsrichting onder internationale kenniswerkers in Nederland

Bij de internationale kenniswerkers in Nederland zijn de 'sociale wetenschappen en bedrijfskunde' de meeste populaire opleidingsrichtingen (41 procent in 2016/2018). Dat geldt overigens voor alle geselecteerde landen, maar Nederland hoort hierbij tot de top 3. Het aandeel Nederlandse internationale kenniswerkers dat een opleiding heeft gevolgd in de 'techniek, industrie en bouwkunde' is relatief laag ten opzichte van de andere geselecteerde landen (11 procent in 2016/2018). In Duitsland, Oostenrijk, Noorwegen en Zweden ligt dit aandeel twee keer zo hoog.

4. Conclusie

In dit onderzoek is voor het eerst systematisch de positie van Nederland ten opzichte van andere Europese landen onderzocht op het gebied van internationale kenniswerkers. Door het gebruik van de EU LFS-microdata, op basis van een gestandaardiseerde data-uitvraag, konden de gegevens van verschillende landen met elkaar worden vergeleken. Hiermee konden tevens verschillende kenmerken van internationale kenniswerkers in Nederland en andere Europese landen in beeld worden gebracht.

Het aandeel internationale kenniswerkers in de beroepsbevolking is in Nederland relatief klein en ook de toename in de periode 2016/2018 ten opzichte van de periode 2003/2005 is gering in vergelijking met de 13 andere Europese landen. Internationale kenniswerkers in Nederland komen minder vaak uit Europa dan in de meeste andere landen. Het werkloosheidspercentage voor internationale kenniswerkers in Nederland is relatief laag en ook sterk gedaald. Bovendien werken de internationale kenniswerkers in Nederland relatief vaak op een hoog beroepsniveau. Het aantal zelfstandige internationale kenniswerkers is in Nederland - in tegenstelling tot de meeste andere landen - toegenomen. De nijverheid blijkt in Nederland geen populaire arbeidssector voor internationale kenniswerkers vergeleken met de meeste andere landen. Dat laatste gaat samen met een relatief hoog percentage internationale kenniswerkers met een opleiding in de sociale wetenschappen en bedrijfskunde.

Verklaring van tekens

Niets (blanco)	Een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
.	Het cijfer is onbekend, onvoldoende betrouwbaar of geheim
*	Voorlopig cijfer
**	Nader voorlopige cijfer
2018–2019	2018 tot en met 2019
2018/2019	Het gemiddelde over de jaren 2018 tot en met 2019
2018/'19	Oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2018 en eindigend in 2019
2013/'14–2018/'19	Oogstjaar, boekjaar, enz., 2013/'14 tot en met 2018/'19

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312, 2492 JP Den Haag
www.cbs.nl

Prepress

CCN Creatie en visualisatie

Ontwerp

Edenspiekermann

Inlichtingen

Vragen over deze publicatie kunnen gestuurd worden aan CBS-CvB onder vermelding van het referentienummer 190450. Ons e-mailadres is maatwerk@cbs.nl.

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen/Bonaire, 2019.
Vereenvoudigen is toegestaan, mits het CBS als bron wordt vermeld.